

Nieuwsbrief Associatie Wijkteams

November 2024

Nieuws vanuit de Associatie

- **Bijeenkomstenkalender 2025**

Voor volgend jaar hebben we weer mooie bijeenkomsten gepland. In [bijlage 2](#) vind je de bijeenkomstenkalender met een overzicht, aangevuld met praktische informatie. We hebben ook een nieuwe tool op de [website](#) ingericht, waardoor je gemakkelijk de bijeenkomsten in je eigen agenda kunt zetten. Kijk hiervoor onder het kopje 'Kalender' en klik bij de gewenste bijeenkomsten op de knop 'Opslaan in agenda'. We hopen je bij de verschillende bijeenkomsten te ontmoeten!

- **Nieuwsflits uit de leergroepen**

Binnen de Associatie Wijkteams werken diverse leergroepen samen aan thema's die voor alle leden van waarde zijn. De leergroepen bieden een plek voor kennisdeling, uitwisseling van ervaringen en gezamenlijke ontwikkeling rondom actuele vraagstukken. In [bijlage 3](#) lees je in de woorden van de procesbegeleiders meer over de bestaande leergroepen: over de deelnemers, met welke inhoudelijke onderwerpen zij zich bezighouden en of/hoe jij wellicht kunt aansluiten.

- **Leernetwerkbijeenkomst ABCD en Triple O**

Op 16 oktober kwamen we met zo'n 30 personen samen in de 9^e Leernetwerkbijeenkomst over 'ABCD en Triple O'. ABCD staat voor Assed Based Community Development en Triple O voor Ontmoeting – Ontspanning – Ontwikkeling. We kraakten in de bijeenkomst een paar muzikale noten op zoek naar eenvoud in alle landelijke ontwikkelingen. En Sophie Hospers (strategisch adviseur van de Associatie Wijkteams) deelde inspiratie en inzichten uit de ABCD mindset over hoe ons netwerk florerend te houden. Dit gedeelte uit de bijeenkomst is gefilmd en kun je [op deze pagina](#) terugkijken. Daar vind je ook de slides die we gebruikten. Naar aanleiding van het 'bollenoverzicht' (wat gebeurt er in het land) uit de vorige Leernetwerkbijeenkomst, maakte Marina Azarian een overzicht van de beoogde ontwikkeling van lokale teams (zie [bijlage 4](#)). En dan blijkt het toch weer redelijk eenduidig te zijn, wat er in de verschillende programma's gezegd wordt.

- **Terugkoppeling Koerscontact**

Op woensdag 6 november vond het laatste online Koerscontact van dit jaar plaats. In het Koerscontact reflecteren we op de deelname van leden aan verschillende projectgroepen en praten we bij over landelijke ontwikkelingen. Dit keer ging het over hoe je je als wijkteam lokaal kun positioneren m.b.t. het Integraal Zorgakkoord, over het gesprek tussen de Associatie en de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd en over de ontwikkelrichting binnen het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Je leest verderop in deze nieuwsbrief meer over de landelijke ontwikkelingen.

- **Update vragenlijst 'Hoe werken onze wijkteams?'**

In de zomer hebben we een vragenlijst rondgestuurd met de titel 'Hoe werken onze wijkteams?'. De eerste resultaten zijn inmiddels verwerkt (met ondersteuning van het NJi) en gedeeld met een aantal leergroepen van de Associatie. In de nieuwsbrief van september deelden we ook al een voorproefje van deze resultaten. We gaan voor 100% respons! We kunnen ons voorstellen dat je ondertussen erg nieuwsgierig bent naar het volledige inzicht, dat we volgend jaar delen met alle leden. Goed nieuws! Op de Dag van de Wijkteams 2024 verzorgt de leergroep monitoring samen met het NJi een workshop waarin de eerste

bevindingen worden besproken. Dus ben je er ook bij op donderdag 21 november, kijk dan uit naar de workshop 'Van weten naar leren: samen betekenis geven aan data' in ronde 2!

- **Uitwisseling Zweedse Familiecenters**

In oktober organiseerde het NJi een uitwisseling met medewerkers van de Zweedse Vereniging voor Familiecentra. Een Familie Centrum is een preventieve en laagdrempelige voorziening in Zweden die gericht is op ondersteuning van jonge gezinnen. In de Centres bevindt zich zowel Jeugdgezondheidszorg, opvoedondersteuning, voorschoolse educatie en is er een ontmoetingsplek voor ouders en hun kinderen. Je kunt er als gezin gewoon vrij naar binnen, zonder afspraak. De voorziening is naast het ondersteunen van gezinnen ook erg gericht op het versterken van de band met en tussen ouders. Sociaal werk en JGZ werken hierin nauw samen. Vanuit de gemeente Enschede werd verteld over de werkwijze in Familiehuis-West. Als jonge ouder kun je hier terecht voor een luisterend oor, zorg en ondersteuning. Bekijk de presentaties in [bijlagen 5 en 6](#).

Ontwikkelingen in het land

- **Integraal Zorgakkoord**

IZA gaat ervan uit dat inwoners gebaat zijn bij een steviger inzet op preventie van ongezondheid met een nadrukkelijker rol voor het sociaal domein, in samenwerking met de zorg. Daarvoor zijn er afspraken gemaakt tussen Rijk, zorgverzekeraars en gemeenten. Onlangs heeft de VNG aangekondigd haar leden te adviseren uit het akkoord te stappen, omdat ze niet tevreden zijn over de wijze waarop de bijbehorende middelen worden toebedeeld en beheerd. Op 29 november komt de ledenvergadering VNG bijeen. Leden van de Associatie zijn aan het onderzoeken of en hoe het nuttig is om ook landelijk aan te sluiten op de gesprekken rond IZA. Verder lezen: [IZA](#).

- **Hervormingsagenda Jeugd**

- Wetsvoorstel verbetering beschikbaarheid jeugdhulp

De wet is bedoeld om de regionale samenwerking tussen gemeenten te versterken en ze voor te schrijven rond welke vormen van zorg er regionaal afspraken gemaakt dienen te worden. Na een internetconsultatie ligt het wetsvoorstel nu bij de Tweede Kamer. Als Associatie hebben wij een [korte reactie](#) gestuurd, met de boodschap dat dit in onze ogen de transformatie eerder zal remmen dan versterken.

- Beperking van de reikwijdte van de jeugdhulp

Wie op 11 november naar het [wetgevingsoverleg Begrotingsonderdeel Jeugd](#) met de staatssecretarissen heeft geluisterd over de [voortgangsbrief Jeugd](#), heeft begrepen dat er veel verwacht wordt van het kunnen nee zeggen tegen gezinnen die om hulp komen vragen. In onze deelname aan de werkgroep reikwijdte (team HA) geven wij met herhaling de boodschap dat je om de jeugdzorg te doen afnemen (streefwaarde is 1 op 10, zei Karremans), je de vraag moet verminderen. En dus moet kijken naar onderwijs, bestaanszekerheid en problematiek van ouders. En iets moet doen aan de maatschappelijke verwachtingen van (het recht op) jeugdhulp. We denken dat dat meer effect heeft dan 'nee' zeggen, in een omgeving die 'ja' verwacht. Er wordt gewerkt aan een wetsvoorstel dat voor de zomer 2025 gereed moet zijn voor internetconsultatie. Het voornemen is ook om lokale teams dan op te nemen in de wet.

- Convenant lokale teams

Er wordt gewerkt aan een 'convenant lokale teams' in navolging van het opstellen van een [richtinggevend kader toegang lokale teams en integrale dienstverlening](#). Wij denken daarin mee, met de kanttekening dat we niet landelijk iets zullen tekenen, omdat je in onze ogen afspraken altijd lokaal moet maken, conform de decentrale inrichting van het

stelsel. Het convenant heeft als doel om met andere partners afspraken te maken over wat er van hen verwacht kan worden, teneinde een goede context voor inwoners te realiseren. Zowel het richtinggevend kader als het convenant kijkt nadrukkelijk breder dan alleen jeugd. Integraal betekent immers: kijken naar het hele huishouden en de context.

- Gesprek met de Deskundigencommissie
Een aantal leden heeft deelgenomen aan een gesprek met de Deskundigencommissie Hervormingsagenda. Dat was een open gesprek, waarin ook nieuwe inzichten voor de commissie werden gedeeld. Onze voorbereiding op dat gesprek lees je in [bijlage 7](#).
- Uitspraak Centrale Raad van Beroep
Een [uitspraak](#) van de CRvB leidt tot verwarring in sommige gemeenten. Volgens de CRvB moeten indiceren en hulpverleners uit elkaar getrokken worden. Zo staat het in de wet, in hun interpretatie. Maar de doelstelling van de Hervormingsagenda is dat voor lokale teams dat juist bij elkaar gevoegd wordt, omdat praktijk ons leert dat dat een beter effect voor de inwoner oplevert. We hebben dat bij zowel de VNG als VWS onder de aandacht gebracht. Die komen zo spoedig mogelijk met een reactie.
- **Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming**
 - Koersbesluit regionale veiligheidsteams
Er is door de drie verantwoordelijke bewindspersonen (van gemeenten, JenV en VWS) een koersbesluit over de oprichting van regionale veiligheidsteams genomen. De functionaliteit van Veilig Thuis, de gecertificeerde Instellingen en de Raad (met uitzondering van de onafhankelijke toets) worden daarin verenigd. Het wordt een publiekrechtelijke instelling, in 25 regio's onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Het laatste woord is er nog niet over gezegd. De drie andere veldpartijen waren niet gelukkig met dit besluit. Voor hen is de impact dan ook groot. De reacties lees je in [bijlage 8](#).
 - Handelingskader
Er is een volgende versie van een [handelingskader](#) opgeleverd. Het handelingskader voor professionals van lokale teams en regionale veiligheidsteams speelt een cruciale rol in het realiseren van integraal systeem- en mensgericht werken binnen het Toekomstscenario. Het beschrijft het gewenste toekomstige handelen van professionals, in samenwerking met alle leden van het huishouden, bij misbruikend, verwaarlozend of gewelddadig relationeel gedrag. Dit is binnen de huidige wet- en regelgeving nog niet uitvoerbaar. Het programmateam Toekomstscenario werkt in 2024 en 2025 nauw samen met diverse proeftuinen en lokale teams, ervaringsdeskundigen en partners aan één uniform handelingskader. Lees [hier](#) verder.
 - We zijn blij dat bij de ontwikkeling van een handelingskader versie-werken wordt gehanteerd, en zien een grote verbetering ten opzichte van de eerste versie. Natuurlijk hebben we ook nog wensen voor een vervolg. Dat werken we op dit moment uit, en zullen we t.z.t. ook met de leden delen. Kort samengevat gaat het om:
 - Meer aandacht voor andere partners dan alleen een lokaal team, die betrokken zijn bij gezinnen in onveilige situaties. Nu lijkt het net alsof het lokaal team de enige is, en dan creëer je onbedoeld toch weer een vorm van drang.
 - Meer aandacht voor het werken in onzekerheid en het vakmanschap dat dat vraagt. Toch moeten handelen terwijl je niet precies weet wat er aan de hand is, omdat je geen zicht krijgt, of het moet doen met onduidelijke of

tegenstrijdige signalen. En je ook nooit weet wat het effect van je handelen zal zijn (we kunnen niet in de toekomst kijken).

- Meer aandacht voor het *onderscheid* in handelen tussen een lokaal team en een regionaal veiligheidsteam. De eerst werkt op basis van toestemming met als enige bevoegdheid: aanvullende hulp inschakelen. Een regionaal veiligheidsteam krijgt aanvullende bevoegdheden. Dat maakt dat je direct al een andere relatie tot de inwoner hebt, ook als je die bevoegdheden nog niet gebruikt.

- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

De inspectie heeft [toezicht](#) uitgevoerd op Veilig Thuis en kwam tot de conclusie dat de uitvoering van taken onder de maat was. *Het lukt de Veilig Thuis-organisaties nog steeds nauwelijks om de taken waar wettelijke termijnen voor zijn vastgesteld tijdig uit te voeren*, constateert de inspectie. Dat is natuurlijk een bekend probleem en een van de redenen voor de inrichting van het Toekomstscenario. We hebben een eerste reactie (zie [bijlage 9](#)) gemaakt, en een poging gedaan om als partners gezamenlijk te reageren, omdat het immers om een stelselprobleem gaat. Dat is, mede gezien het korte tijdsbestek, niet gelukt.

- **Beleidsinformatie jeugd**

Omdat de beleidsinformatie jeugd aangaande lokale teams geen betrouwbare informatie geeft, heeft VWS besloten dit per 1 januari 2026 aan te passen. En dan meer recht te doen aan de feitelijke praktijk van lokale teams, waarbij het onderscheid tussen preventie, coördinatie, vraagverheldering, analyse, indiceren en zelf hulp bieden niet zo helder te maken is. En lokale teams bovendien vaak niet alleen in het kader van de Jeugdwet taken uitvoeren. In de leergroep betekenisvolle data lokale teams denkt een aantal leden mee over een andere definitie.

Oproepen

- **Help jij de Focusweek Armoede te verbeteren?**

Half oktober deden meer dan 4000 deelnemers mee aan de Focusweek Armoede 2024. Jij ook? Movisie is benieuwd naar jouw ervaringen tijdens deze week. Het zou daarom enorm helpen als je [dit korte evaluatieformulier](#) wilt invullen (5 min.). Zo kunnen zij de focusweek volgend jaar nog beter maken.

- **Korte vragenlijst naar hulp aan gezinnen met een kind met lastig gedrag**

Hoe kunnen we gezinnen met een kind met lastig gedrag goed helpen waar nodig? Wil jij meehelpen om die vraag te beantwoorden? En werk jij met gezinnen met een kind met druk, opstandig, ongehoorzaam, onoplettend, impulsief, agressief of ander lastig gedrag? Doe dan mee met deze vragenlijst! Door [deze korte vragenlijst](#) in te vullen, draag jij bij aan kennis over de hulp die wijkteams in heel Nederland bieden aan gezinnen met een kind met lastig gedrag. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 15 minuten. Meer informatie over het onderzoek kan je vinden op de site van de [PAINT onderzoeksgroep](#). Stuur de vragenlijst vooral door naar je collega's, zodat jullie samen meer inzicht creëren in dit belangrijke werk. En doe je mee met de vragenlijst? Dan maak je kans op één van de Bol.com bonnen die worden verloot onder de deelnemers!

- **Lunchsessie Wijkteams werken met Jeugd**

Op maandag 2 december organiseert Wijkteams werken met Jeugd een lunchsessie over de tool: Kosten-batenanalyse bij bepaald (ongewenst) gedrag van Pi research. De kosten-batenanalyse is een gesprekstechniek om (ongewenst) gedrag van een ouder of jongere op een niet bedreigende manier te bespreken. Het is een manier om informatie te verzamelen over de factoren die het gedrag in stand houdt en geeft inzicht in waarom bepaald gedrag

lastig te veranderen is. Om vervolgens gezamenlijk op zoek te gaan naar alternatief gedrag en een ouder of jongere te motiveren het alternatieve gedrag in de praktijk uit te proberen. Je kunt je opgeven via [deze link](#).

Ander nieuws of tips

- **Bescherming in beweging (Stichting De Thuisbasis)**

Sinds 2021 wordt op verschillende plaatsen in het land gewerkt aan vernieuwing van de keten van Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen. Eén van deze vernieuwingsbewegingen is Bescherming in beweging, een samenwerking van vijf gemeenten in de provincie Utrecht, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en twee gecertificeerde instellingen. Sinds 2022 is Bescherming in beweging samen met de gemeente Utrecht één van de proeftuinen van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. [Dit \(gratis\) boek](#) vertelt het verhaal van Bescherming in beweging, hoe het is ontstaan, hoe er wordt samengewerkt, vanuit welke visie wordt gewerkt bij verontrusting over de veiligheid en welke resultaten tot medio 2024 zijn bereikt.

- **Kennismagazine Jeugd (ZonMw)**

De afgelopen 5 jaar ontwikkelden professionals uit de praktijk, beleid, onderzoek en opleidingen samen met ouders en jongeren kennis voor de jeugdsector. In regionale kenniswerkplaatsen jeugd werkten deze diverse perspectieven aan 1 doel: betere jeugdhulp. Je leest de waardevolle resultaten, producten en lessen die de werkplaatsen opbrachten in het Kennismagazine Jeugd. De eerste editie met als thema 'Versterken van het gewone leven' kun je [hier](#) vinden.

- **Mannen Mishandeling Magazine**

Hoe helpen we mannen die door hun vrouw worden getreiterd, vernederd en mishandeld? Mannen die omwille van de kinderen niets terug durven te doen. Die niet uit de situatie durven of kunnen stappen, uit angst dat zij door diezelfde vrouw vals beschuldigd worden en daardoor nog meer risico lopen? Hoe helpen wij de mannen die moeten vluchten voor hun eigen familie omdat hun seksuele voorkeur niet wordt geaccepteerd binnen de omgeving waarin zij leven? En wat te denken van de mannen die te maken hebben fysieke en psychische aandoeningen binnen het gezin, die zorgen voor een continue spanningsveld en escalaties? Huiselijk geweld kent vele gezichten. Iedereen verdient hulp als het niet meer lukt om de veiligheid thuis te herstellen. In [dit magazine](#) lees je meer over mannen die slachtoffer werden van geweld. Over de hulp die beschikbaar is en de drempels die je als man tegenkomt.

- **Online Veerkracht-praatplaat voor jongeren (Augeo)**

Hoe veerkrachtiger je functioneert, hoe beter je om kan gaan met tegenslagen en hoe beter je je kan ontwikkelen. Maar wat draagt nu precies bij aan die veerkracht bij jongeren? Dat is lang niet voor iedereen hetzelfde. De [online Veerkracht-praatplaat](#) helpt professionals om samen met een jongere of jongvolwassene te onderzoeken wat kan bijdragen aan de eigen veerkracht.

- **Interview: Innoveren klinkt vernieuwend. Implementeren is vernieuwend.**

Vanuit de Schakel en Adviesraad (SAR jeugd) zijn Leonieke Boendemaker en Eva Mulder in gesprek gegaan met Malou van Hintum over innoveren en implementeren in de jeugdhulp. Het interview lees je [hier](#).

- **Podcasts leden Associatie Wijkteams**

Benieuwd naar nog meer verhalen vanuit de wijkteams? Luister dan eens naar deze podcasts gemaakt door leden van de Associatie: [De Tomcast](#) van Tom in de Buurt, de [WIJ Groningen](#)

[Podcast](#) en de [podcast van Wijkteams Enschede](#). Deel ook de podcast van jouw eigen organisatie in deze nieuwsbrief via een bericht naar info@associatiewijkteams.nl!

We versturen deze nieuwsbrief elke twee maanden. Heb je input voor de nieuwsbrief, vragen, opmerkingen of tips? Stuur een mailtje naar ons op info@associatiewijkteams.nl.